

JAK ZAHRADNĀ•K OMYLEM K POMNĀ•KU PĀ•IĀ EL

PondĀ•IĀ-, 01 Ā™Ā-jen 2018

Narodila jsem se a

vyrostla na praĀ•skĀ½ch KrĀ•lovskĀ½ch Vinohradech a od nĀ•s to bylo jenom kousek na KarlĀ•k do tamĀ•jĀ•ho parku. Na tĀ• stranĀ•, kde je FaustĀ•v dĀ•m, se skrĀ½val podivnĀ½ pomnĀ•k, tehdy zarostlĀ½ v kĀ™ovĀ•. NĀ•jakĀ½ fousatĀ½ dĀ•dek, v jednĀ• ruce knihu, ve druhĀ• Ā½ouĀ½el, pĀ™iklopenĀ½ kloboukem a v jeho nohĀ•ich se ostrĀ½itĀ• krĀ•Ā- nahatĀ½ kluk s Ā•javlĀ•, na hlavĀ• koupacĀ• Ā•epici. NĀ•jakĀ½ Benedikt Roetzl...

Nic mnĀ• to neĀ™Ā-kalo, nic to neĀ™Ā-kalo ani jeho

souĀ•asnĀ•kĀ•m, co sedĀ•li tehdy na praĀ•skĀ• radnici a psali do novin. Mne omlouval vĀ•k, je vĀ•bec nic. NaĀ•ji politici ani novinĀ•Ā™i se za nĀ•jakĀ• to stoletĀ• vĀ•bec nezmĀ•nili, je to poĀ™Ā•d stejnĀ•.

Bylo to nĀ•jak takhle, po roce 1880, kdy se

usnesli pĀ™Ā•rodopiscovĀ• Ā•eĀ•itĀ•Ā• - Ā½e by bylo zĀ•hodno uctĀ•t pamĀ•jtku nĀ•koho vĀ½znamnĀ•hoĀ• a Ā½e tĀ•m nĀ•kĀ½m vĀ½znamnĀ½m by mohl bĀ½t biolog Jan Svatopluk Presl. Tak kdyĀ½ uctĀ•t, tak uctĀ•t. Ale jak? PomnĀ•kem pĀ™ece. VĀ½bornĀ•!

LeĀ• hned na zaĀ•Ā•jtku se objevil zĀ•drhel. Ne Ā½e

by nebyl pĀ•skovec, byl, ani sochaĀ™ neschĀ•zel, ba majzlĀ•k mu nechybĀ•l Ā• ten zĀ•drhel byl zcela jinĀ•ho druhu. V tĀ• dobĀ• mĀ•l bĀ½t postaven Ā•plnĀ• jinĀ½ pomnĀ•k Ā•plnĀ• jinĀ•mu vĀ½znamnĀ•mu Ā•echovi, vynĀ•lezci lodnĀ•ho Ā•roubu Josefu Resselovi.

LeĀ• zjistilo se, Ā½e Josef Ressel mĀ• dosud ve

VĀ•dni potomky, kteĀ™Ā• tam Ā½ijĀ• dost chudobnĀ• a Ā½e by tudĀ•Ā½ bylo moudĀ™ejĀ• penĀ•ze urĀ•enĀ• na pomnĀ•k dĀ•t jim. MezitĀ•m bylo vybrĀ•no mĀ•sto pro pomnĀ•k Janu Svatopluku Preslovi. Na KarlovĀ• nĀ•mĀ•stĀ•, nedaleko botanickĀ• zahrady. JenomĀ½e v tĀ• dobĀ• uĀ½ byl zhotoven z pĀ™Ā•spĀ•vkĀ• naĀ•ich i zahraniĀ•nĀ•ch zahradnĀ•kĀ• pomnĀ•k jstĀ•mu Benediktu Roetzlovi.

JakĀ½m Ā•inem proslavil onen Roetzl Ā•eskĀ½ nĀ•rod?

Ā•easopis ZlatĀ•j Praha o nĀ•m napsal: "Byl to skromnĀ½

muĀ½, kterĀ½ kdesi v Americe nalezl orchideje a uvedl je do obchodu." KdyĀ½ sochaĀ™ Zoula dokonĀ•il jeho pĀ•skovcovou sochu, zaĀ•alo se pro ni hledat mĀ•sto.

(BronzovĀ• sousoĀ•Ā• - muĀ½, kterĀ•ho strĀ•Ā½Ā• mladĀ½ indiĀ•jn s maĀ•etou. Plastika stojĀ• na vysokĀ•m Ā½ulovĀ•m podstavci. DĀ•lo Gustava Zouly za spoluprĀ•ce Ā•eĀ•ka VosmĀ•ka. Podstavec navrhl Edvard Sochor. PomnĀ•k Ā•eskĀ•ho cestovatele a botanika, z pĀ™Ā•spĀ•vkĀ• mezinĀ•rodnĀ•ho komitĀ•tu.)

A vtom si jakĀ•si moudrĀ•j hlava vzpomnĀ•la (bezpochyby to

byl rodĀ•j z legendĀ•rnĀ•ho Kocourkova), Ā½e pĀ™ece takovĀ•hle mĀ•sto je uĀ½ ouĀ™ednĀ• zjiĀ•tĀ•no a schvĀ•leno, a to v Praze na KarlovĀ• nĀ•mĀ•stĀ•! Tam mĀ•l sice stĀ•t Presl, Jan Svatopluk, uvaĀ½ovalo se taky o Resselovi, Josefovi, jenomĀ½e nĀ•kdo se pĀ™eslechl, nebo se pĀ™epsal, zkrĀ•jtko to zvojtĀ•, a to, co bylo slibovĀ•no Preslovi, a co bylo odepĀ™eno Resselovi, dostal nakonec Roetzl.

(To je moĀ½nĀ• snad jenom u nĀ•sĀ•! Ā•easopis ZlatĀ•j Praha)

KdyĀ½ mne Ā•as od Ā•asu popadne mlsnĀ•j, nevĀ•m coby a v

lednici se v rohu krĀ•Ā- jenom jeden proĀ•jĀ½ bĀ•lĀ½ jogurt, tak se vydĀ•jm do vyhlĀ•jenĀ•ho Ā™eznictvĀ• v nedalekĀ½ch HoromĀ•Ā™icĀ•ch. Tam mne uĀ½ z dĀ•jtky vĀ•tĀ•j vĀ•nĀ• Ā•Ā•asnĀ•ho bramborĀ•jku, skvĀ•le ochucenĀ•ho, smaĀ½enĀ•ho na sĀ•idle, s vykĀ™upanou kĀ•rĀ•Ā•kou.

Bramborák; k cĀ-tĀ-m snad uĀ¼ tehdy, kdyĀ¼ mĀ-jĀ-m horomĀ, Ā™ickĀ© rybnĀ-ky, kde jdu kolem zdi, za nĀ-Ā¼ je nenĀ;padnĀ½ patrovĀ½ hnĀ;dĀ½ dĀ-m, kterĀ½ mĀ; na prĀ-Ā•elĀ- pamĀ;tnĀ- desku s nĀ;pisem: ĀœZde se narodil Benedikt RoetzlĀœ, hned vedle je pamĀ;teĀ•nĀ½ dub, pod kterĀ½m si malĀ½ Benek, (jak mu doma Ā™Ā-kali), kdysi moĀ¼nĀ; hrĀ;val.

Benedikt Roetzl (*1824) se v HoromĀ, Ā™icĀ-ch narodil coby nejstarĀ;Ā- dĀ-tĀ do zahradnickĀ© rodiny Jeho otec zahradnĀ•il na panstvĀ- strahovskĀ©ho klĀ;Ā;tera premonstrĀ;itĀ-, matĀ byl zahradnĀ-k v HoromĀ, Ā™icĀ-ch. JeĀ;tĀ jako pĀ;tiletĀ½ se pĀ™estĀ;hoval s rodinou na jinĀ© premonstrĀ;tskĀ© panstvĀ. PĀ;tku nad OhĀ™Ā-.

Po zĀ;kladnĀ-m vzdĀ;Ā;nĀ-, po vzoru otce a dĀ;deĀ•ka, nastoupil do uĀ•enĀ- v zahradĀ;ch hrabĀ;te F. A. Thuna v DĀ;Ā-nĀ. Po vyuĀ•enĀ- v roce 1840 pracoval v nĀ;kolika zahradĀ;ch nejen v ĀœechĀ;ch, ale i po celĀ© EvropĀ; a to aĀ¼ do roku 1846, kdy byl pĀ™ijjat na mĀ-sto zahradnĀ-ka v obchodnĀ-m zahradnictvĀ- Louise van Houtte v belgickĀ©m Gentu.

Zde se dĀ-ky svĀ½m znalostem brzy stal vrchnĀ-m zahradnĀ-kem tropickĀ½ch sklenĀ-kĀ- a pozdĀ;ji, kdyĀ¼ se van Houtteho zahradnictvĀ- stalo stĀ;tnĀ-m Ā°stavem, byl zde jmenovĀ;n vrchnĀ-m zahradnĀ-kem.

JenĀ¼e to mu nestaĀ•ilo, v roce 1855, to mu bylo 31 let, poprvĀ© odplul do JiĀ¼nĀ- Ameriky. Tam se vrĀ;til jeĀ;tĀ; dvakrĀ;t. Stal se nejznĀ;mĀ;jĀ-m sbĀ;ratelem exotickĀ½ch rostlin, pĀ™edevĀ;m orchidejĀ-, svĀ© doby. Objevil vĀ-ce neĀ¼ osm set orĀ; latinskĀ© oznaĀ•enĀ- rostlin jeho jmĀ©nem ĀœRoetzliiĀœ je obsaĀ¼eno ve dvou stech osmdesĀ;ti devĀ-ti jmĀ©nech rostlin.

Autor Ā•Ā;nku ve ZlatĀ© Praze si neodpustil Ā;tiplavou poznĀ;mkou:

"Architekt, kterĀ½ podstavec a okolĀ- pomnĀ-ku upravoval, nejspĀ-Ā; si zamĀ;nil Roetzla s Preslem a vyzvedl sochu bodrĀ©ho zahradnĀ-ka jako nĀ;jakĀ©ho hrdinu meĀ•e Ā•i pera, a ze zamĀ½Ā;lenĀ©ho pamĀ;tnĀ-ku, jemuĀ¼ by bĀ½valo bylo zcela dobĀ™e nĀ;kde v zelenĀ©m zĀ;koutĀ- kĀ™ovin (ze kterĀ½ch by dobrosrdĀ•nĀ; a nepovznesenĀ; zĀ-ral), stal se opravdovĀ½ monument, jakĀ½ v Praze dosud nemĀ; ani Hus, ani Ā½iĀ¼ka, ani JiĀ™Ā-k z PodĀ;brad, ani PalackĀ½, ani DobrovskĀ½, ani HavlĀ-Ā•ek, ani Neruda, ani - co jĀ; vĀ-m, komu jsme jeĀ;tĀ; pomnĀ-k dluĀ¼ni anebo na Ā•Ā- pomnĀ-k se v tu chvĀ-li u nĀ;s pomalounku vybĀ-rĀ;!"

ĀœĀ;nek vyĀ;jel v roce 1897, praĀ¼skĀ½m radnĀ-m tedy trvalo tĀ™inĀ;ct let, neĀ¼ schvĀ;lili umĀ-stĀ;nĀ-dĀ;vno jiĀ¼ zhotovenĀ©ho pomnĀ-ku na KarlovĀ; nĀ;imĀ;stĀ-. Benedikt Roetzl nemĀ;l pomnĀ-ku v Praze zapotĀ™ebĀ-.

PomnĀ-k si postavil, nebo spĀ-Ā;je zasadil sĀ;m.

HlavnĀ- mĀ;sto Mexika se jmenuje Mexico City Āœ nebo Ā;panĀ;lsky Ciudad de Mexico. NeoficiĀ;nĀ; se ale mu Ā™Ā-kĀ; "MĀ;sto v eukalyptech." NenĀ- tam snad jedinĀ; ulice, ve kterĀ© by eukalypty neboli blahoviĀ•nĀ-ky nerostly. CelĀ© Mexico City vypadĀ; jako jedna obrovskĀ; zahrada, protoĀ¼e eukalypty kvetou skoro bez pĀ™estĀ;nĀ-. A co to mĀ; spoleĀ•nĀ©ho s Roetzlem?

Po tĀ™iadvaceti letech toulek Amerikou se Benedikt vracel domĀ;. MexickĀ; republika mu Ā°sty svĀ©ho prezidenta Sebastiana Lerda de Tejady navrhla

krásně rozloučeně: aby během jednoho roku zde založil
veřejné sady, stromad - v ulicích s nájakým hodným kvetoucím druhem stromů...
široké, zelené plochy, vodotrysky, umělé jezírka... Roezl tu nabídku přijal, a
stihl to za osm měsíců. Městem v eukalyptech je Mexiko City dodnes.

Do svého rodného

země se vrátil, když mu bylo už padesát let. Usadil se v Praze na Smíchov
a začal sádkovat rostlin.

Publikoval

články o jihoamerické flóře, předával zkušenosti u nás i v zahraničí, dostávalo
se mu etnických poct, dostal i před od ruského cara. V jedenašedesáti letech zemřel.
14. února 1885 vyvěsili na domě č. 516 v Praze na Smíchově černý
prapor.

Na jeho pohřeb

se sjeli jeho přátelé a obchodníci, odborníci před rostliny z celého
světa. Nekrology plnily pouze zahraniční odborné časopisy.

Češi ho

považovali za Němce, nebo Angličana, jedině ze zahraničí ho tiskem se mohli
dozvědět, jakého měli ve světě slavného rodáka. O botanikovu smrti
se psalo v novinách ve Francii, Anglii, Belgii, Rusku, Holandsku i Německu a
slavný francouzský botanik Eduard André o Roezlovi prohlásil: "Byl to
největší a nejvládnější sběratel rostlin devatenáctého století."

Prahu jeho smrt

nikterak nevzrušila.

Právě: "Kdo

zemřel?"

"Ale... majitel tady tohohle

domu. Nájaký pan Roezl... Benedikt Roezl."

Muž, který sádkoval

pomněk dostal omyl deřes